

[Westerby.]

vigtigt i denne samarbejdstid og under denne udvikling at prøve at gøre det danske erhvervsliv så stærkt og uafhængigt, at det i konkurrencen med store udenlandske virksomheder vil kunne bevare sin uafhængighed og selvstændighed.

Vi må også regne med en anden faktor. Vi må regne med, at den næste generation vil stå over for et samfund, hvor der vil være mange gamle og færre i de produktive aldersklasser. For at disse sidste skal være i stand til at forsørge de mange gamle ordentligt, bliver det nødvendigt, at vi fører en politik, der går i retning af økonomisk vækst og udbygning af vort produktionsapparat.

Endelig må vi i de kommende år regne med, at der bliver mindre tilgang til arbejdsmarkedet, end tilfældet har været hidtil. En del af forklaringen på den økonomiske vækst, vi har haft i de senere år, er jo netop, at der har været en ret stor tilgang til arbejdsmarkedet. Men tilgangen vil nu i de nærmeste år tage temmelig stærkt af, og derfor vil det være svært at opretholde den hidtidige økonomiske vækst. Dette stiller visse krav til vor økonomiske politik, som vi vanskeligt kommer uden om.

Det har været diskuteret i dag fra flere sider, om man skal fremme de private investeringer eller fremme samfundets investeringer. Jeg vil mene, at det bør være sigtet at fremme begge dele. Det er vigtigt at fremme den private investering, fordi det giver en større produktion i det private erhvervsliv, og det er lige så vigtigt at fremme den investeringsvirksomhed, det offentlige foretager. Det har ikke megen mening at bygge bedre fabrikker og erhvervsvirksomheder i det hele taget, hvis der ikke også er en veluddannet arbejdskraft til at befolke og arbejde i disse fabrikker og erhvervsvirksomheder. Derfor må en privat investeringsvirksomhed følges op af omfattende samfundsinvesteringer. Men det har heller ikke megen mening at uddanne folk godt, hvis de ikke får erhvervsvirksomheder at udnytte denne uddannelse i. Derfor må det være vigtigt i fremtiden at prøve på at øge den samlede investering for så til gengæld — det kommer man ikke uden om — at holde igen på såvel det private som det offentlige forbrug.

Lige så vel som man på det private område skelner mellem privat investering og privat forbrug, kan man på det offentliges område skelne imellem, hvad der er offentlig investering, og hvad der er offentligt forbrug. I stedet for at sætte det offentliges virksomhed i højsædet på bekostning af det private område eller gøre det omvendte: sætte den private virksomhed i højsædet på bekostning af det offentliges virksomhed, bør man trække en anden skillelinje; man bør prøve at fremme både de offentlige og de private investeringer for til gengæld at holde igen på det private og det offentlige forbrug.

Nu kan det være svært i alle situationer at føre en økonomisk politik, der helt står mål med denne målsætning. Men jeg vil gerne pege på, at det er helt afgørende, at man sikrer den fornødne økonomiske stabilitet. I den senere tid har regeringen fået vedtaget en række afgiftsbuketter, og den har fremsat et forslag om en merværdiafgift. Hensigten med alt dette er at forsøge at tilvejebringe et kasseoverskud på mindst 1.200 mill. kr., der skal dæmpe valutatabet og prisstigningerne i samfundet og samtidig virke dæmpende på de tilbøjeligheder, der er til lønglidning og anden form for økonomisk uligevægt.

Men da de økonomiske vurderinger hele tiden må skifte, kan det godt være, at det ikke er tilstrækkeligt med et kasseoverskud på mindst 1.200 mill. kr., men at man må gå videre og se spørgsmålet om vedtagelsen af en merværdiafgift eller eventuelt en detailoms i lyset af, at det kan blive nødvendigt at udskyde f. eks. iværksættelsen af de direkte indkomstskattenedsættelser. Jeg vil mene som flere af de ærede talere i dag, at der bør gælde et samtidighedsprincip i den forstand, at når man gennemfører en merværdiafgift eller en detailoms, bør man samtidig tage stilling til, i hvilket omfang der kan blive indkomstskattenedsættelser, og i hvilket omfang der kan blive social kompensation herfor. Men selve den økonomiske politiks krav kan altså gøre det nødvendigt at fastsætte forskellige ikrafttrædelsestidspunkter for de forskellige dele af det, man på én gang bliver enig om at gennemføre.

Jeg vil altså gerne appellere til den høje regering om at se merværdiafgiftens gennem-